

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VRJEDNOVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA I ODGOJA
PEDAGOŠKI ZAVOD VOJVODINE

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

školska 2012./2013. godina

TEST 2

HRVATSKI JEZIK

UPUTE ZA RJEŠAVANJE TESTA

- Test koji trebaš riješiti ima 20 zadataka. Za rad je predviđeno 120 minuta.
- Svaki zadatak pažljivo pročitaj, razmisli o tomu što se u zadatku traži i o načinu na koji ga trebaš riješiti (zaokruživanjem, povezivanjem, podcrtavanjem, dopunjavanjem i drugo).
- Prilikom rješavanja zadataka u kojima se od tebe očekuje dopunjavanje, uvijek rabi pune nazive; kratice nisu dopuštene (npr. treba napisati imenica a ne im. ili lokativ a ne lok. i slično).
- Zadatke rješavaj **kemijskom olovkom**. Tijekom rada možeš koristiti grafitnu olovku i gumicu. Prije nego što predaš test, provjeri svoje odgovore još jednom, a zatim one odgovore koji su napisani grafitnom olovkom podebljaj kemijskom olovkom. Odgovor koji je napisan samo grafitnom olovkom neće biti priznat, kao ni odgovor koji je precrtan ili ispravljen kemijskom olovkom.
- U kućicu koja se nalazi s desne strane zadatka nemoj ništa upisivati. To je prostor u koji će pregledači upisati broj bodova. Na ovoj i posljednjoj stranici također nemoj ništa upisivati.
- Ako rješavanje zadataka završiš ranije, predaj test i tiho izađi da ne bi ometao rad drugih.

Želimo ti puno uspjeha na ispitu!

1. Pozorno pogledaj tablicu pa odgovori na pitanje.

	DODATCI ŽIVEŽNIM NAMIRNICAMA
1. BEZOPASNI DODATCI	E100, 101, 104, 105, 111, 121, 130, 132, 140, 151, 152, 160, 161, 162, 170, 174, 175, 180, 200, 201, 202, 203, 236, 237, 238, 260, 261, 263, 270, 280, 281, 282, 290, 300, 301, 303, 305, 306, 307, 308, 309, 322, 325, 326, 327, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 382, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 410, 411, 413, 414, 420, 421, 422, 440, 471, 472, 473, 474, 475, 480
2. SUMNJIVE TVARI	E125, 141, 150, 153, 171, 172, 173, 240, 241, 477
3. OPASNI DODATCI	E102, 110, 120, 124
4. ŠTETNI PO ZDRAVLJE	E220, 221, 224, 232 E338, 339, 340, 341, 450, 461, 463, 465, 466, E407 E230, 231, 232, 233, E200, E320, 321, E311, 312

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Dodatci živežnim namirnicama E 102, 110, 120, 124 spadaju u skupinu:

- a) bezopasnih dodataka živežnim namirnicama
- b) sumnjivih tvari u živežnim namirnicama
- c) opasnih dodataka u živežnim namirnicama
- d) dodataka štetnih po zdravlje u živežnim namirnicama

2. Ako je tekst administrativni, na crtu iza njega napiši **A**, ako je književnoumjetnički **K**, a ako je znanstveni **Z**.

a) Članak 29.

Dijete ima pravo na obrazovanje usmjereno na njegove osobitosti i nadarenosti, psihičke i tjelesne sposobnosti, te na ono koje ga priprema za aktivnog građanina u slobodnom društvu gdje se poštuju drugi i prirodni okoliš. _____

b) Glazbala ili glazbeni instrumenti su naprave čija je svrha proizvođenje zvukova (tj. promjenljivi zvučni tlak u zraku), bilo različitih frekvencija da bismo dobili melodiju, bilo uvijek istih frekvencija da bismo dobili ritam. Za dobivanje zvuka potreban je izvor energije koji može proizvesti glazbenik, a kako je kod nekih instrumenata potrebna veća energija, zvuk se pobuđuje mehaničkim ili električnim izvorima energije. _____

c) Golemo Sinjsko polje na žarkom ljetnom suncu činilo se još veće jer modrušasta maglica sakrivaše očima udaljene bregove. Sve je mirovalo u podnevnom žaru, a daleke, daleke kamene planine jače se modrile vireći nepomično iza te niske i tanke maglice. Činilo se da je cijela Krajina u raskošnu ljetnom snu ili kao da počiva nakon ljute borbe i izvršena junaštva. _____

3. Pozorno pročitaj tekst pa odgovori na pitanje.

U životu nas pokreću mnoge stvari, ali uvijek se oslanjamo na naše noge. Gdje god krenete nosite sa sobom udobnost naših cipela.

Navedeni tekst je:

- a) rasprava
- b) vijest
- c) reklama
- d) prikaz

4. Pozorno pročitaj dva teksta različitih autora o utjecaju televizijskih programa na djecu. Usporedi njihove stavove o štetnosti televizijskih emisija za djecu.**Autor 1**

Mnoga djeca svaki dan provode sate i sate pred televizorom, upijajući s ekrana sve ono što se na njemu prikazuje. Na žalost, svjedoci smo da se nudi malo dobrog, a više onog što bismo radije zaobišli u „stvarnom“ životu – filmovi puni nasilja, krvi, žena i muškaraca slobodna ponašanja i izgleda, kočijaškog rječnika, ukratko ponašanja kojega se pametni stide, a budale njime ponose. Takav je trend uzeo maha u cijelom svijetu. Najizloženiji neprihvatljivim sadržajima su djeca koja ih upijaju, nedovoljno zrela da shvate negativnost, vjerujući da je ono što „svi gledaju“ i prikazuje se u udarnim televizijskim terminima prihvatljivo i dapače, poželjno. Zato nije čudo da je stasao naraštaj mladih koji sanjaju udati se za nekog „poduzetnika“ mada je to samo drugo ime za kriminalca i žele brzu zaradu pod svaku cijenu, makar značila prodaju obraza (a i što je to uopće kad nije mjerljivo novcem?).

Autor 2

Pokazalo se da je gledanje nasilja na televiziji više povezano s agresivnošću u djece nego igranje nasilnih kompjutorskih igara, jer djeca scene na televiziji doživljavaju realnijima, dok kod kompjutorskih igara lakše razlučuju igru od zbilje.

Roditelji mogu znatno umanjiti utjecaje nasilnih sadržaja na djecu na način da nakon neke odgledane emisije ili filma, objasne djetetu ono što je vidjelo.

Navedeni negativni utjecaji televizije nisu razlog da se potpuno zabraniti gledanje televizije, jer televizija je kao i drugi mediji, donijela puno dobrog: sjetite se koliko ste zanimljivih i edukativnih stvari naučili iz TV programa. Nikad niste bili u Egiptu, a neke piramide znate u detalje, gradska djeca kravu nisu nikada vidjela uživo, ali savršeno dobro znaju kako izgleda... Nijedan medij ne može tako dobro prenijeti ratove i patnje naroda na udaljenim kontinentima, što je sigurno pridonijelo većoj senzibilizaciji javnosti i mobilizaciji boraca za prava slabijih i ugroženih...

Dakle, televizija, kao ni većina drugih stvari, nije ni crna ni bijela, nego ovisi kako je netko uzme i što od nje napravi.

Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje.

- a) oba autora su samo iznijela podatke, bez stava o problemu koji ispituju
- b) autor 1 je zabrinutiji od autora 2
- c) autor 2 je zabrinutiji od autora 1
- d) oba autora su podjednako zabrinuta

5. Pročitaj ulomak teksta pa riješi zadatak.

Umjesto da odbačena božićna drvca postanu dio ionako prevelike količine otpada na smetlištima, mogu se iskoristiti za zagrijavanje stanova.

Dobar primjer dolazi iz obližnje Austrije, jedne od vodećih europskih zemalja kada se radi o ekološkoj osviještenosti. Bečani do 19. siječnja mogu na ekološki prihvatljiv način zbrinuti svoja božićna drvca i to na čak 504 specijalno za to predviđenih mjesta.

Nepotrebna drvca se osim toga mogu zbrinuti i na 19 redovitih bečkih odlagališta otpada, a akcija prikupljanja započinje već dva dana nakon samog Božića. Građani Beča ovu akciju komunalne službe za prikupljanje otpada pozdravljaju od samog početka.

Raskićeni borovi se otpremaju u elektranu na biomasu, gdje se prerađuju u toplinsku energiju. Količina proizvedene energije od 1.700 MWh dovoljna je za zagrijavanje čak 3.000 bečkih stanova u zimskom razdoblju u trajanju od mjesec dana.

U Beču raskićena božićna drvca:

- a) završe na smetlištu
- b) služe za zagrijavanje stanova
- c) ostaju na za to specijalno predviđenim mjestima
- d) predstavljaju ekološki problem

6. Napiši jednu rečenicu od najmanje deset riječi o tvom omiljenom jelu.

---

7. Zaokruži slovo ispred točno napisanih rečenica.

- a) Na muki se poznaju junaci.
- b) Jučer sam otišla djedu i baci.
- c) Pod redovito peremo vodom.
- d) Od zime su nam se zacrvenjeli nosovi.
- e) Pišem s olovkom.
- f) Na jabuki je ostao još jedan plod.

- 8.** Pozorno pročitaj rečenicu pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Svaki put kad ga sretnem gori mu pod petama.

Navedena rečenica u formalnom razgovoru glasi:

- a) Svaki put kad ga sretnem izazove požar.
- b) Svaki put kad ga sretnem zapali cipele.
- c) Svaki put kad ga sretnem žuri mu se.
- d) Svaki put kad ga sretnem blista od sreće.

- 9.** Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Jačina glasa ostvaruje se:

- a) u govornom jeziku
- b) u pisanom jeziku
- c) u govornom i pisanom jeziku
- d) ni u govornom ni u pisanom jeziku

- 10.** Zaokruži slovo ispred skupa riječi koje se uklapaju u zadanu rečenicu sukladno pravopisnim pravilima.

Više ne vjeruje _____.

- a) niušto
- b) ni u što
- c) uništa
- d) u ništa

- 11.** Pročitaj rečenicu pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Juraj je položio vozački ispit, zato može voziti svoj novi automobil.

Rečenica u zadatku je:

- a) isključna
- b) zaključna
- c) sastavna
- d) suprotna

12. Zaokruži slovo ispred primjera u kojemu riječ list ima svoje osnovno značenje.

- a) Za upis mi je potreban krsni list.
- b) Iskinula sam list iz bilježnice.
- c) Čitam dnevni list.
- d) Na grani je ostao žuti list.

13. Pozorno pročitaj stih iz pjesme Dragutina Domjanića *Bele rože* pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

...
„V otprti oblok je dišalo jutro,
A pod oblokom naš vrtek je mali
Budit se počel, i on si je dremal
V mirnoj toj noći, dok vsi smo mi spali.“
...

Stih je napisan:

- a) kajkavskim narječjem
- b) čakavskim narječjem
- c) štokavskim narječjem

14. Zaokruži slovo ispred točnih odgovora.

Koje su se dvije glasovne promjene dogodile u riječi raščešljati (raz + češljati)?

- a) sibilarizacija
- b) palatalizacija
- c) jednačenje suglasnika po tvorbenome mjestu
- d) jednačenje suglasnika po zvučnosti
- e) jotacija

15. Pročitaj navedeni ulomak te odgovori na pitanje.

Fejsbuk ili točnije Facebook je besplatna društvena mreža u koju se mogu uključiti svi koji to žele.

Jednom kada se registrirate na Facebook, možete pokušati pronaći ljude koje niste dugo vidjeli ili pozvati vaše prijatelje da se također registriraju.

Na Facebook-u možete objavljivati vaše fotografije i dopustiti vašim prijateljima da ispod njih pišu svoje komentare ili možete pregledavati njihove fotografije.

Stvar je zamišljena kako bi povezala ljude koji se već poznaju.

Moguće je i upoznati prijatelje vaših prijatelja koji su također registrirani. Krenimo s otvaranjem stranica Facebook-a.

Kada ste otvorili stranicu odmah počnite pisati svoje podatke u rubriku Registriraj se!

Ispunite sva polja. U rubrici Nova zaporka izmislite neku zaporku na primjer: 2zJ8k1L ili 5g1QB22, važno je ispravno napisati zaporku u kojoj se koriste velika i mala slova! Ne zaboravite zaporku napisati na papirić kako je ne biste negdje izgubili!

Riječ zaporka u tekstu znači:

- a) korisničko ime za registriranje na Facebooku
- b) ime koje će privući puno novih prijatelja
- c) šifra za zaštitu osobnih podataka
- d) datum rođenja iskombiniran sa slovima iz imena

16. Pozorno pročitaj tekst pa odgovori na pitanje.

„Prve zrake sunca obasjale su Katjino lice i omele joj san. Bilo je tek sedam sati, a ona kao da je jedva čekala da se probudi. Skočila je istog trena na noge, obukla se i izašla na balkon. U prvi mah malo ju je iznenadila svježina jutra u gradu na Bosutu, no njezine misli nisu pratile Bosut, nego nešto udaljenije Jadransko more. Katjina razmišljanja bila su usredotočena na odlazak. Danas odlazim iz ovoga grada i ne znam kada ću se vratiti. Ako mi se sviđa, možda i neću! Život na moru puno je lakši, makar mi se tako čini. Svoj grad volim, ali nisam previše vezana uz njega. Jedino tko će mi faliti ovoga ljeta je moja mala Ruby, Maki i legenda Igor. Dobro i mama će mi faliti, ali nisam mala beba... Oni su uvijek tu kada ih trebam, i ne mogu reći da mi je svejedno što ih ostavljam, makar i na kratko. Katja pogleda Ruby kako sklupčana leži u krevetu. U jednom trenutku je poželi probuditi da se oprostí od nje, no onda ipak promijeni odluku. Mrzim oprostaje i ne želim se opraštati od nje. Otvori prvu ladicu, na uredno posloženom Rubynom radnom stolu, iz nje izvadi nekoliko papira, te joj napiše pisamce.“

Glavni lik u tekstu je:

- a) Ruby
- b) Igor
- c) mama
- d) Katja

17. Odredi koji je oblik pripovijedanja rabljen u navedenom tekstu.

„U ljetne dane, kad sam se poslije podne vraćao iz škole, idući klancem što vodi iz Malog Sela u luku, meni se katkada htjelo i previše vremena dok bih stigao kući. Zastajkivao sam, pretraživao grmove, penjao se na hridine, obilazio smreke da okusim dozrele bobulje, uhađao kosove i guštore, cvrčke i mrave, promatrao hrastiće što su jadno životarili na žednome kršu. Nalazio sam u onoj pustoši čitav jedan svijet što se meni činio i prebujan.“

U ovom ulomku dominira:

- a) monolog
- b) dijalog
- c) pripovijedanje u 1. osobi
- d) pripovijedanje u 3. osobi

18. Pozorno pročitaj sljedeći ulomak i odgovori na pitanje.

„Čini se kao da ulazite u neku ogromnu tvrđavu ulazeći u Boku, i bijele, jake utvrde, sagrađene na stijenama s jedne i druge strane rta, dočekuju vas dostojanstveno i strogo, čuvari kraja koji je prirodno zaštitila pred ratnim navalama.

More je uzburkano pred Herceg-Novim: to je još drhtanje nedogledne pučine. Taj grad koji ugledamo ušavši u Boku, jest prozor ovoga kraja. Sa zelenog brijega, pod jednim golim brdom, on gleda iz zaljeva put otvorenog mora vrtovima gdje miruju velike palme, kućama koje se dižu od obale jedne nad drugom usred vječnog zelenila. Nebo je tu jasno i toplo i uzduh uvijek blag u mirisu ruža i oleandara. Vidik nas zanosi slobodom: more koje udara velikim, bijelim valovima o hridine na ulazu spajajući se s nebom u svijetlom prostranstvu.“

Ovo je ulomak iz:

- a) biografije
- b) dnevnika
- c) znanstveno-popularnog teksta
- d) putopisa

Zaokruži točan odgovor.

19. Pozorno pročitaj strofu iz pjesme *Horvatska domovina* Antuna Mihanovića pa odgovori na pitanje.

„Vele gore, veli ljudi,
Rujna lica, rujna vina,
Silni gromi, silni udi;-
To je naša domovina!“

Kojim stilskim sredstvom je Mihanović izrazio snagu domovine?

- a) kontrastom
- b) metaforom
- c) hiperbolom
- d) personifikacijom

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

20. Pročitaj strofu iz pjesme *Velebitska baka* Silvija Strahimira Kranjčevića pa odredi vrstu strofe i stiha kojim je pisana.

„Bako moja, za vrelina
Koja prtiš uzdišući,
Klecajući, posrećući,
Bure vode iz daljina
Svojoj kozi, svojoj kući
I – grančici ružmarina!“

I. Vrsta strofe je:

- a) trostih
- b) četverostih
- c) peterostih
- d) šesterostih

II. Vrsta stiha je:

- a) osmerac
- b) deveterac
- c) deseterac
- d) jedanaesterac

Rezultat testa iz hrvatskoga jezika

Napomena: Učenici NE popunjavaju ovu stranicu!
Ovu stranicu popunjava Povjerenstvo!

Ukupni zbroj bodova

		,	
--	--	---	--

Povjerenstvo:

- _____
- _____
- _____
- _____

Broj bodova za svaki zadatak

Broj zadatka	Nepopunjeno	0 bodova	0,5 bodova	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Upiši ✘ na odgovarajuće mjesto.

Identifikacijski broj (Zaporka učenika)	
Škola	
Mjesto	
Prezime i ime učenika	